

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינוך
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של משרד החינוך. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקוקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
- אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

ב ה צ ל ח ה !

שאלון 002381 תנ"ך	<table border="1"> <tr> <td>18</td> <td>מועד</td> <td>21</td> </tr> <tr> <td colspan="3">الموعد</td> </tr> <tr> <td>23</td> <td>מס' תעודת זהות</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td colspan="2">رقم الهوية</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td colspan="2">رقم المدرسة</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم) </td> </tr> </table>	18	מועד	21	الموعد			23	מס' תעודת זהות	31	رقم الهوية		37	رقم المدرسة		32	יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)			מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
18	מועד	21																		
الموعد																				
23	מס' תעודת זהות	31																		
رقم الهوية		37																		
رقم المدرسة		32																		
יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)																				

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף
* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתן שאלון נוסף
يجب الإشارة في المربع ☐ إذا أُعطي نموذج امتحان إضافي

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات!

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أُعدّ الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ موادّ مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، باستثناء "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال موادّ مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كلّ مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
7. لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنّى لكم النّجاح!

תנ"ך

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעותיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה חלקים.

חלק א – בראשית	—	(20×3)	—	60 נקודות
חלק ב – מלכים ב, ישעיה	—	(14×2)	—	28 נקודות
חלק ג – יונה, תהלים	—	(12×1)	—	12 נקודות
			—	<u>100 נקודות</u>
			סה"כ	
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים.
- ד. הוראות מיוחדות: יש לענות על השאלות **בגוף השאלון**, לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

חלק א — בראשית (60 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה — 20 נקודות).

1. פרק ד' — קין והבל

א. (1) על פי פירוש שלמדת, מדוע קיבל ה' את מנחת הבל ולא את מנחת קין?

(2) על פי פירוש שלמדת, על מה רבו קין והבל?

(8 נקודות)

ב. רש"י (לפסוק ט'): "אי הבל אחיך" – לִיכָנֵס עִימוּ בְּדַבְרֵי נַחַת, אֹלֵי יִשׁוּב וַיֹּאמֶר: אֲנִי הִרְגָתִיו וְחִטָּאתִי לָךְ".

(1) מהו הקושי של רש"י במילים "אי הבל אחיך"?

(2) מהו הפתרון של רש"י לקושי זה?

(8 נקודות)

ג. לאחר שה' לא קיבל את מנחת קין, ה' מדבר עם קין, ועל כך מפרש רד"ק (לפסוק ו'): "וַיֹּאמֶר ה' – הִיָּה הַדִּיבּוּר עִימוּ כְּדִי לְיִסְרוֹ [לְהוֹכִיחוֹ] וּלְהַשִּׁיבּוֹ לְמוֹטֵב וּלְלַמְדּוֹ דֶּרֶךְ תְּשׁוּבָה, לוֹ וּלְדוֹרוֹת הַבָּאִים, כִּי הַחוּטָא יֵשׁ לוֹ כְּפָרָה אִם יִשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה".

על פי רד"ק, הסבר בלשונך מה הייתה המטרה של ה' בדבריו אל קין.

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

2. פרק י"ז – ברית מילה

א. (1) עיין בפסוקים ט'-י"ד, וכתוב שני דינים מדיני ברית המילה הנלמדים מפסוקים אלו.

(2) רש"י (לפסוק כ"ג): "בעצם היום" – בו ביום שנצטווה, ביום ולא בלילה, לא נתיירא לא מן הגויים ולא מן הליצנים. ושלא יהיו אויביו ובני דורו אומרים: אילו ראינוהו לא הנחנוהו [אפשרנו לו] למול".
על פי רש"י, הסבר מדוע מל אברהם את בני ביתו בשעות היום ולא בלילה.

(8 נקודות)

ב. רש"י (לפסוק ט"ו): "לא תקרא את שמה שרי" – דמשמע 'שרי' לי ולא לאחרים. 'כי שרה' סתם שמה, שתהא שרה על כול".

(1) על פי רש"י, הסבר את המשמעות של שינוי השם מ"שרי" ל"שרה".

(2) בפירוש רש"י שלפניך, רש"י מסביר את המשמעות של שינוי השם מאברם לאברהם.
רש"י (לפרק י"ח, פסוק י"ז): "קראתי אותו אברהם, אב המון גויים, ואשמיד את הבנים [אנשי סדום], ולא אודיע לאב שהוא אוהבי?".
על פי דברי רש"י בתת-סעיפים (1)–(2), מהו המכנה המשותף של השמות החדשים "שרה" ו"אברהם"?

(8 נקודות)

ג. "וְהָיִיתָ לְאָב הַמּוֹן גּוֹיִם" (פרק י"ז, פסוק ד').
"העמק דבר": "אבל זה היה הרצון והתכלית [של ה'] שיהיו כל אומות העולם יודעים את ה', והאלילים כליל יחלוף. ולדבר זה הזהיר [ציווה] הקב"ה את אברהם [...] להיות ל'אב המון גויים', להכירם את ה', ובזה היה נקרא 'אב המון גויים', וכאב המעמיד את בנו על דעת יְשָׁרָה".
על פי "העמק דבר", מהו התפקיד שה' מטיל על אברהם, ומה הקשר בין תפקיד זה לבין שינוי שמו?

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

3. פרק כ"ה ופרק כ"ז – יעקב ועשו

א. עיין בפרק כ"ה, פסוקים כ"ט-ל"ד.

(1) כתוב בלשונך את הנימוק של עשו להסכמתו למכור את הבכורה ליעקב.

(2) מהו היחס של עשו לבכורה? בסס את תשובתך על הכתוב.

(8 נקודות)

ב. עיין בפרק כ"ז, פסוקים ב'-י'.

(1) על פי פירוש שלמדת, באיזו ברכה תכנן יצחק לברך את עשו, ומדוע דווקא בברכה זו?

(2) על פי הפירוש שכתבת בסעיף הקודם, מדוע התנגדה רבקה לתוכניתו של יצחק?

(8 נקודות)

ג. עשו מבקש מיצחק שיברך אותו, ורש"י מפרש את תשובת יצחק על בקשת עשו.

רש"י (לפסוק ל"ז): "הן גביר שמתיו לך" – [...] אמר לו [יצחק לעשו]: מה תועלת לך בברכה, אם תקנה נכסים שלו הם [של יעקב], שהרי גביר שמתיו לך".

על פי רש"י, הסבר את תשובת יצחק לעשו.

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

4. פרק ל"ח – יהודה ותמר

א. (1) רש"י (לפסוק א'): "ויהי בעת ההוא" – [...] ללמד שהורידוהו אָחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם.

אמרו [האחים]: אתה אמרת למוכרו, אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך".
על פי רש"י, הסבר מה טענו האחים כלפי יהודה, ומה הם עשו בעקבות טענה זו.

(2) חזקוני (לפסוק א'): "וירד יהודה מאת אחיו" – הלך לו, שלא היה יכול לסבול צערו של אביו.

על פי חזקוני, מדוע נפרד יהודה מאחיו?

(8 נקודות)

ב. עיין בפסוקים כ"ד-כ"ו.

תלמוד בבלי, מסכת סוטה (י, ע"ב): "אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי: נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים. מנלן [מנן למדים זאת]? מתמר."

(1) הסבר בלשונך את העיקרון שלמדו חז"ל מתמר.

(2) הסבר כיצד למדו חז"ל עיקרון זה מדברי תמר.

(8 נקודות)

ג. רשב"ם (לפסוק כ"ו): "צדקה ממני" – יותר ממני, שאני ציוויתיה לשבת [ב]בית אביה [...], היא השלימה [קיימה] תנאי שציוויתיה, אבל אני לא השלמתי [קיימתי] לה תנאי שהתניתי לה, כי 'לא נתתיה לשלה בני' ".
על פי רשב"ם, הסבר מדוע יהודה מודה שתמר צודקת יותר ממנו.

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

5. פרק מ"ה – יוסף מתגלה לאחיו

א. (1) עיין בפרק מ"ה, פסוק א'.

על פי פירוש שלמדת, מדוע הורה יוסף להוציא את כל "הנפצבים עליו" לפני שהתוודע לאחיו?

(2) על פי פירוש שלמדת, מה בנאום יהודה גרם ליוסף להתוודע לאחיו?

(8 נקודות)

ב. (1) עיין בפרק מ"ה, פסוקים ה'-ח'.

הסבר כיצד רעיון הסיבתיות הכפולה בא לידי ביטוי בדברי יוסף לאחיו.

(2) עיין בבראשית, פרק ט"ו, פסוקים י"ג-י"ד – ברית בין הבתרים.

מה הבטיח ה' לאברהם בברית בין הבתרים, ומה הקשר בין הבטחה זו לבין דברי יוסף לאחיו בפרק מ"ה,

פסוקים ט'-י'?

(8 נקודות)

ג. "וְהָיָה עֵינֵיכֶם רְאוּת וְעֵינֵי אָחִי בְנִימִין כִּי יִפְגֹּעַ אֵלֵיכֶם" (פרק מ"ה, פסוק י"ב).

רש"י: "וְעֵינֵי אָחִי בְנִימִין" – [...] כשם שאין בליבי שנאה על בנימין אחי, שהוא לא היה במכירתו, כך אין

בליבי שנאה עליכם".

על פי רש"י, מדוע יוסף מזכיר בדבריו את בנימין בנפרד משאר האחים?

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

חלק ב — מלכים ב, ישעיה (28 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 6-9 (לכל שאלה — 14 נקודות).

שים לב: שאלה 9 מיועדת לתלמידים שלמדו את יחידת הבחירה "ביטחון והשתדלות".

6. מלכי אשור

א. (1) עיין במלכים ב, פרק ט"ו, פסוקים י"ז-כ'.

מה נתן המלך מנחם בן גדי לפול מלך אשור, ומדוע?

(2) עיין בדברי הימים א, פרק ה', פסוקים כ"ה-כ"ו.

את מי הגלו מלכי אשור, ומהי הסיבה להגלייתם?

(5 נקודות)

ב. עיין במלכים ב, פרק י"ז, פסוקים א'-ו'.

(1) ציין שתי פעולות של הושע בן אלה המבטאות את מרידתו במלך אשור.

(2) מה עשה מלך אשור בתגובה על המרד? ציין שלושה פרטים.

(5 נקודות)

ג. "וְלֹא שָׁמְעוּ וַיִּקְשׂוּ אֶת עֲרָפָם כְּעָרֶף אֲבוֹתָם" (מלכים ב, פרק י"ז, פסוק י"ד).

אברבנאל: "שלא היו מאמינים בה' אלוקיהם [...]" וגם בזה קיבלו עונשם באותה מידה, כי כמו שהם לא שמעו

בקול ה', ככה לא שמע ה' אליהם כאשר קראוהו בעת צרתם".

על פי אברבנאל, כיצד העיקרון של "מידה כנגד מידה" בא לידי ביטוי בעונשם של ישראל?

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

7. ישעיה, פרק ו'

א. (1) עיין בפסוק ה'.

מה הייתה תגובת ישעיהו על מראה כבוד ה', ומדוע הוא הגיב כך?

(2) עיין בפסוקים ו'-ז'.

הסבר את הפעולה של "אֶחָד מִן הַשָּׁרְפִים" ואת הסיבה לפעולה זו.

(5 נקודות)

ב. "כִּי־אֵלֶּה וְכִי־אֵלֶּה אֲשֶׁר בְּשַׁלְכֶת מִצֶּבֶת בָּם זֶרַע קִדָּשׁ מִצֶּבֶתָּה" (פסוק י"ג).

(1) על פי פירוש שלמדת, את מי דימה ישעיהו לאלה ולאלון בשלכת?

(2) על פי פירוש שלמדת, מהי הנחמה שיש בדימוי זה?

(5 נקודות)

ג. "הַשָּׁמַן לֵב הָעָם הָזֶה וְאַזְנֵי הַכֹּהֲנִים" (פסוק י').

רד"ק (לפסוק ט'): "משפט מאת [הנהגתו של] האל יתברך, כשירבה החוטא לחטוא, הקב"ה מונע ממנו דרכי

התשובה עד שיקבל עונשו".

על פי רד"ק, מהו העונש המתואר בפסוק, ומדוע ישראל נענשו בעונש זה?

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

8. ישעיה, פרק י'

עיין בפסוקים ה'-ט"ו.

א. (1) על פי פסוק ה', מהו הכינוי של אשור? הסבר מדוע הנביא מכנה את אשור בכינוי זה.

(2) על פי פסוקים י"ב-י"ג, מדוע העניש ה' את אשור?

(5 נקודות)

ב. (1) בפסוק ט"ו הנביא שואל שתי שאלות. הסבר בלשונך כל אחת מן השאלות האלה.

(2) השאלות שבפסוק ט"ו הן מְשָׁלִים. מהו הנמשל המשותף למשלים אלה?

(5 נקודות)

ג. "וְהָיָה כִּי יַבְצַע ה' אֶת כָּל מַעֲשָׂהוּ בְּהָר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם..." (פסוק י"ב).

רש"י: "מאחר [לאחר] שיגמור הקדוש ברוך הוא את כל מעשהו ונקמתו בישראל ובקצת ערי יהודה, ומאותה יִרְאֶה יִכְנְעוּ בְּנֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם לשוב אליי, אודיע למלך אשור כי לא בכוחו גָּבַר [על ישראל]".

על פי רש"י, מהו התנאי שלאחר קיומו יודיע ה' למלך אשור "כי לא בכוחו גבר"?

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

שים לב: שאלה זו מיועדת לתלמידים שלמדו את יחידת הבחירה "ביטחון והשתדלות".

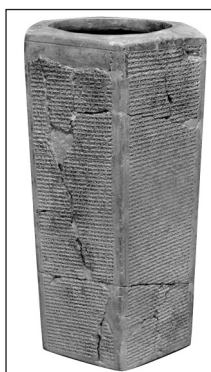
9. **ביטחון והשתדלות**

א. (1) עיין בישעיה, פרק ל"א, פסוק א'. מי הם הצדדים בברית המתוארת בפסוק זה? מהי טענת הנביא נגד ברית זו?

(2) "עֲתָה הִנֵּה בְּטִחַתְךָ לָךְ עַל מְשַׁעֲנַת הַקֶּנָה הָרְצוּץ... אֲשֶׁר יִסְמְךָ אִישׁ עָלָיו וְבָא בְּכַפּוֹ וּנְקָבָה" (מלכים ב, פרק י"ח, פסוק כ"א).
הסבר את הדימוי שבו רבשקה משתמש כדי ללעוג לברית זו.

(5 נקודות)

ב. לפניך תצלום של מנסרת סנחריב, ועליה כתוב: "והוא שלח אליי לנינוה עיר מלכותי [...] שלושים כיכר זהב".

(תמונה מאת Hanay מתוך ויקיפדיה)

(1) הסבר מהי מנסרת סנחריב.

(2) עיין במלכים ב, פרק י"ח, פסוקים י"ג-ט"ז.
הֵבֵא ראיה מן הפסוקים שהמלך שמסופר עליו במנסרת סנחריב הוא חזקיהו.

(5 נקודות)

ג. עיין באסתר, פרק ד', פסוקים ז'-ח' ופסוקים ט'-ט"ז.
הסבר את השילוב בין ביטחון להשתדלות הבא לידי ביטוי בהתנהגותם של מרדכי ואסתר.

(4 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

חלק ג – יונה, תהלים (12 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-11 (12 נקודות).

10. יונה

- א. רד"ק (לפרק א', פסוק א'): "ויש לשאול: למה נכתבה נבואה זו בכתבי הקודש, וכולה על נינוה שהייתה מאומות העולם, ואין בו זכר לישראל, ואין בכל הנביאים זולתה כמוה?".
- (1) הסבר בלשונך את הקושי של רד"ק.

(2) לפי פירוש שלמדת, השב על הקושי של רד"ק.

(6 נקודות)

- ב. (1) על פי פרק ג', פסוקים ג'-ד', מה היה גודלה של העיר נינוה? כמה זמן הלך בה יונה? מה אפשר ללמוד מנתונים אלה על היחס של יונה לשליחותו?

(2) הבא ראיה נוספת, על פי פרק ד', ליחס של יונה לשליחותו.

(6 נקודות)

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

11. תהלים, מזמור קכ"א

א. (1) מזמור קכ"א הוא אחד ממזמורי שיר המעלות.

על פי פירוש שלמדת, מדוע מזמורים אלה פותחים במילים "שיר המעלות"?

(2) מתי נוהגים לומר את מזמור קכ"א?

(6 נקודות)

ב. (1) "ה' צִלָּךְ עַל יַד יְמִינְךָ" (פסוק ה').

מצודת דוד: "ה' צִלָּךְ" - כמו הצל [ה]מגן מחוס השמש כן יגן על ימינך [כדי שתוכל] לעשות בה חיל".

הסבר בלשונך את הפסוק על פי הפירוש של מצודת דוד.

(2) מהי המילה המנחה במזמור כולו, ומה היא מבטאת?

(6 נקודות)

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

תנ"ך, קיץ תשע"ט, מס' 002381

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

טיוטה

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتجّاح، مجلس الطّالاب والشّبيبة القطري"